

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium, Šrobárova 1, 042 23 Košice
4. Názov projektu	Inovácia vzdelávania za účelom zlepšenia čitateľskej, matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti
5. Kód projektu ITMS2014+	312011U464
6. Názov pedagogického klubu	Čitateľská odysea
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	16. 09. 2020
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Gymnázium, Šrobárova 1, 042 23 Košice
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. Ingrid Kerestúriová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	https://www.srobarka.sk/inovacia-vzdelavania-za-ucelom-zlepsenia-gramotnosti/

11. Manažérske zhrnutie:

krátka anotácia:

Základné činnosti v práci s textom v rámci rozvoja čitateľskej gramotnosti – čitateľské stratégie. Výmena skúseností v oblasti medzipredmetových vzťahov a best practice z vlastnej vyučovacej činnosti pri tejto téme.
Diskusia a výmena skúseností medzi pedagógmi.

klúčové slová:

čítanie s porozumením, kognícia a metakognícia, čitateľské stratégie, inovačné učenie, prepojenie poznatkov s praxou

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

1. Práca s textom na vyučovacej hodine

Na zasadnutí klubu sa členovia zaoberali prácou žiakov s textom vo svojom vyučovacom predmete. Žiaci bežne pracujú s odborným textom (napr. výklad - nové učivo), pričom jeho súčasťou sú aj otázky a úlohy k obsahu textu. Tieto otázky a úlohy orientujú pozornosť žiakov na samotný obsah textu. Niektorí žiaci dokážu pri jeho prijímaní podvedome sledovať nielen obsah textu, ale aj vlastné porozumenie textu, vlastné učenie sa – teda metakognitívnu schopnosť. Členovia klubu sa ďalej zaoberali metakogníciou v čítaní, spôsobmi, akými je potrebné u žiakov rozvíjať schopnosť poznať a použiť viacero vhodných stratégií pri práci s textom.

2. Rozvoj čitateľskej gramotnosti – výmena skúseností

Pri čítaní by žiaci mali vedieť rozlišovať, čo poskytuje text, kriticky ho hodnotiť a približovať sa k porozumeniu mimo textu, pracovať s textom s neznámou formou i obsahom, nájsť informáciu, dedukovať, ktoré informácie sú pri riešení úlohy podstatné. Koordinátorka stretnutia priblížila prítomným základné čitateľské zručnosti a čitateľské stratégie vhodné pre prácu žiakov s odborným textom.

Zo základných čitateľských zručností boli spomenuté: *skimming, scanning, search reading, extenzívne čítanie, intenzívne čítanie*. Čitateľské stratégie, ktoré sa všeobecne odporúčajú na rozvoj čitateľskej gramotnosti sú: *SQ3R, SQ4R, PROR, INSERT, Porovnaj a rozlíš, KWL, 3-2-1, RAP*.

Stretnutie pedagogického klubu ďalej pokračovalo diskusiou a výmenou skúseností v oblasti rozvoja čitateľskej gramotnosti s ohľadom na metakogníciu a čitateľské schopnosti, ktorých rozvoj chceme u žiakov podporiť. V rozvoji čitateľskej autonómie považujeme za dôležité:

- stanoviť si cieľ a aplikovať vhodné čitateľské zručnosti pri práci s textom
- využiť nadobudnuté vedomosti a predvídať ďalší obsah textu
- monitorovať vlastné chápanie textu

Modeláciou jednotlivých čitateľských postupov vedieme žiakov k zlepšeniu ich čitateľských zručností a následne rozvoju ich čitateľskej gramotnosti. Naším spoločným cieľom je tzv. reflektujúci čitateľ, ktorý je schopný neustále *zlepšovať vlastný proces čítania tým, že dokáže efektívne kombinovať kognitívne a metakognitívne postupy myslenia*.

Následne sme si podrobnejšie vysvetlili niektoré čitateľské stratégie ako aj ich voľné aplikácie, ktoré kolegovia na hodinách už používajú. Uvedené metódy zároveň predstavujú nástroje na podporu efektívneho učenia sa a prípravy na vyučovanie.

SQ3R – preskúmaj – vytvor otázku – čítaj – prerozprávaj – zosumarizuj. Pri tejto stratégii učitelia uviedli rôzne obmeny v aplikácii jednotlivých krokov, napr. skúmanie štruktúry textu, všetkých častí, obrázkov a príloh pred samotným čítaním, formuláciu jednej alebo viacerých otázok, ktoré vyplývajú z nadpisov, ich zodpovedanie po prečítaní, poznačenie kľúčových pojmov a ich aplikáciu v krátkej sumarizácii textu, ktorá môže mať ústnu alebo písomnú podobu.

SQ4R – (obmena predchádzajúcej metódy) preskúmaj – vytvor otázku – čítaj – odpovedaj – urob si poznámky – zopakuj.

PROR – aktivity pred čítaním (uvažuj, predvídaj) – aktivity počas čítania (podčiarkuj nové a kľúčové slová, rob si výpisky na okraj textu) – organizuj (vytvor si myšlienkovú mapu, stručný sumár poznámok) – zopakuj si látku.

4. Identifikovanie problémov vo vyučovaní

Učiteľ počas svojej pedagogickej praxe vytvára a používa istý rámcový model vyučovacích hodín, ktorý vzniká z osvedčených, úspešne realizovaných postupov na vyučovaní. Zaužívaným postupom v praxi býva riadený rozhovor (frontálny) po prečítaní textu s otázkami a úlohami k obsahu textu. V tejto činnosti bývajú zväčša aktívni niekoľkí žiaci z triedy, niektorí len sledujú odpovede svojich spolužiakov, učia sa od nich, alebo mechanicky prijímajú hotové poznatky z textu. Členovia klubu sa zhodli v názore, že je potrebné, aby sme vo vyučovaní využívali inovátné metódy a čitateľské stratégie, prostredníctvom ktorých by sme aktivizovali viacerých

žiakov a viedli ich tak aj k metakognícii a väčšej čitateľskej autonómii. Zároveň je potrebné žiakom ukázať vhodné nástroje – čitateľské stratégie, ktoré im pomôžu pri učení, v rozvoji čítania s porozumením, kognitívneho i metakognitívneho myslenia.

13. Závbery a odporúčania:

- a) Urobiť analýzu vlastných čitateľských stratégií – vhodné a osvedčené metódy, ktoré na hodinách využívame.
- b) Naštudovať si odporúčaný materiál – jednotlivé ukážky môžu členom klubu slúžiť ako pomôcka na rozvoj čitateľskej gramotnosti v práci s odborným textom v rámci sprístupňovania nového učiva a pod.

TOMENGOVÁ, A.: Čitateľské stratégie zlepšujúce schopnosť učiť sa. Bratislava: MPC, 2010.
<https://www.zsmsorvesele.edu.sk/uploads/fck/file/U%C5%BEito%C4%8Dn%C3%A9%20materi%C3%A1ly%20pedagogika/%C4%8Citate%C4%BEsk%C3%A9%20strat%C3%A9gie.pdf> [online]

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Alena Palírová
15. Dátum	17. 09. 2020
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	PhDr. Ingrid Kerestúriová
18. Dátum	17. 09. 2020
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu